

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta: **Josef Szmuda**

Téma a rozsah práce: **Zneužití většiny a menšiny hlasů v kapitálové společnosti,**
61 stran

Datum odevzdání práce: 13. 11. 2013

Tématem diplomové práce pana Szmudy je Zneužití většiny a menšiny hlasů v kapitálové společnosti. Jedná se o aktuální téma, které přijetím nového občanského zákoníku získává další rozměr. Zároveň se však jedná o téma nesnadné, neboť v něm velkou roli hrají obtížně uchopitelné zásady a obecné korektivy, které nejsou (zčásti) vyjádřeny v zákoně.

Diplomová práce se člení na úvod, pět kapitol a závěr. Vedle toho je součástí každé kapitoly shrnutí, které obsahuje základní teze obsažené v dané části. Cílem diplomanta je podle úvodu analyzovat změny, které přináší nová úprava ve srovnání s úpravou stávající, přezkoumat možnosti využití dosavadní judikatury a poukázat na možné problémy, které nová úprava přinese.

Autor začíná svou práci obecným pojednáním o zneužití práva. V této souvislosti podává přehled stávající literatury a judikatury k tomuto tématu a nevyhýbá se ani rozlišení zneužití práva a jednání v rozporu s dobrými mravy. Snaha o stručné představení závěrů teorie vede nicméně spíše k zneprůhlednění dané problematiky. Kladně hodnotím analýzu odlišností mezi dobrými mravy a zákazem zneužití práva.

V následující kapitole se autor zabývá zneužitím práva v kapitálové společnosti. Přitom rozebírá ochranu i možnost zneužití jednotlivými kategoriemi společníků – společníky menšinovými, většinovými; zvláštní pozornost je věnována právům kvalifikovaných akcionářů. Autor uzavírá kapitolu konstatováním, že každé zneužití je porušením povinnosti loajality a krátkým pojednáním o této povinnosti.

Třetí kapitola je věnována zneužití hlasovacího práva. Autor usiluje o výklad obratu „újmou celku“ a dospívá k závěru, že porušení loajality společníka při výkonu hlasovacího práva je vždy újmou celku ve smyslu ustanovení § 212 odst. 2 NOZ, byť by byl zneužitím hlasů poškozen jen společník s marginální účastí (s. 31). Závěrem se autor vyslovuje proti kategorizaci případů, kdy dochází ke zneužití hlasovacího práva.

Čtvrtá kapitola se zabývá zneužitím většiny. Autor se zabývá jednotlivými hlasováními, kdy může dojít ke zneužití většiny a důsledky takového jednání. Zvláštní pozornost je věnována zneužití většiny v procedurálních otázkách valné hromady (kterému literaturu téměř nevěnuje pozornost) a zneužití většiny při rozhodování valné hromady o rozdělení zisku.

Poslední kapitola je zaměřena na ochranu menšiny a její zneužití. Autor uvádí, že ke zneužití menšiny hlasů může dojít zřejmě pouze v případě tzv. blokační menšiny.

Doplňuje proto kapitulu o výčet situací, kdy dále menšinový společník může vykonávat svá práva zneužívajícím způsobem.

Uvedené dělení považuji za vyhovující. Větší pozornost (a zřejmě i samostatnou část práce) by si však podle mého názoru zasloužilo pojednání o důsledcích rozhodnutí soudu, že ke zneužívajícím hlasům se nepřihlíží (§ 212 odst. 2 NOZ). Diplomant sice důsledky takového soudního rozhodnutí v práci zmiňuje, ovšem jen v souvislosti s možným odlišným výsledkem v případě zneužití hlasů většinového akcionáře při rozhodování o rozdělení zisku (s. 46 a násl.).

Přesto lze uzavřít, že cíle práce bylo v zásadě dosaženo.

K přehlednosti práce přispívá shrnutí na konci každé z kapitol. Kladně vnímám snahu autora vyjádřit k diskutovaným problémům vlastní názor a ten podpořit argumenty. Ocenit je třeba doplnění práce četnými příklady, které ilustrují dopady závěrů předestřených v textu na praxi v kapitálové společnosti. Pozitivně rovněž hodnotím doplnění práce o četné judikáty, kdy autor často uzavírá, zda je bude možno použít i za nové úpravy.

Autor pracuje s relevantní literaturou a velkou pozornost věnuje soudním rozhodnutím. Citace jsou provedeny důsledně a korektním způsobem. Také po formální stránce práci nelze nic vytknout. Jazyková i stylistická úroveň práce je dobrá a překlapy jen výjimečné.

Na ústní obhajobě diplomové práce se navrhuji zabývat následujícími oblastmi:

- Za problematický považuji závěr, že „důsledkem jednání proti dobrým mravům je jeho absolutní neplatnost ve smyslu § 580 odst. 1 NOZ. Naproti tomu v případě zneužití práva se jedná o zdánlivé právní jednání, v případě kterého nelze mluvit o jeho platnosti nebo neplatnosti a ke kterému se proto nepřihlíží, jak je uvedeno v obecném ustanovení § 554 NOZ a speciálně ve vztahu k hlasování v obchodní korporaci v § 212 odst. 2 NOZ.“ Z tohoto závěru autor vychází i v dalších částech práce, když například uvádí „Zdá se, že s účinností nového občanského zákoníku směřuje budoucí vývoj judikatury vztahující se ke zneužití hlasů nevyhnutelně ke zdánlivosti právního jednání.“ (s. 30). Jediným argumentem pro takový závěr je přitom zřejmě dikce ustanovení § 212 odst. 2 NOZ („...nelze...přihlížet...“), viz argumentace na s. 30.
- Autor se zabývá otázkou, zda by bylo možno napadnout hlasování o obsazení orgánů valné hromady jako zneužívající (s. 36 – 38). Souhlasím se závěrem, že – i kdyby se podařilo prokázat zneužití – napadení takového usnesení žalobou podle § 212 odst. 2 NOZ by zpravidla nemělo význam. Jak by se mohl menšinový akcionář bránit proti jednotlivým krokům takto zvolených orgánů valné hromady?
- V části věnované zneužití většiny při rozhodování valné hromady o rozdělení zisku autor dovozuje, že za účinnosti úpravy NOZ by v důsledku podání návrhu podle § 212 odst. 2 NOZ bylo možné „na základě platně přijatého

usnesení valné hromady“ rozdělit zisk mezi akcionáře (s. 48, s. 49). Co by bylo předpokladem takového závěru?

S ohledem na výše uvedené doporučuji diplomovou práci k obhajobě. Kvalita práce přes vytčené nedostatky podle mého názoru odůvodňuje hodnocení klasifikačním stupněm výborně.

V Praze dne 13. 12. 2013

JUDr. Lucie Josková Ph.D., LL.M.
oponent diplomové práce